

fordel for både de grønlandske fiskere og afsætningsorganisationen.

Til trods for, at der som foran omtalt kun har været meget begrænsede investeringsbeløb til rådighed for produktionsformål, kan man basere disse synspunkter på praktiske erfaringer, idet man i ældre bygninger i Sukkertoppen og Christianshåb har indrettet anlæg til produktion af henholdsvis frosne filetter og rejehermetik.

Disse anlæg har samtidig været en kraftig stimulans til udvidelse og forbedring af fiskerflåden. Fiskerne har, dels ved anskaffelse af større og mere kostbare fartøjer, dels gennem stabilitet i fiskeriet, vist, at de kan følge med i en sådan udvikling.

De i nærværende forslag omhandlede industri-anlæg forudsætter imidlertid en forøget tilførsel af råvarer. En sådan forøgelse vil kunne opnås, såfremt råvaretilførslen fra fjordene suppleres med udenskærs fiskeri.

På bankerne langs Grønlands vestkyst har fiskere af forskellig europæisk nationalitet gennem mange år drevet et storstilet fiskeri. I 1956 har den samlede fangst i hele det vestgrønlandske fiskeriområde således andraget mindst 340 000 tons, hvoraf landets egne indbyggere ved fjordfiskeriet opnåede 26 000 tons eller kun 7,6 pct. af det samlede resultat. Nye, moderne anlæg er en betingelse for, at også grønlandske fiskere kan deltage i fiskeriet på bankerne.

De fremmede fiskere anvender meget store både med en tonnage fra 100 til 1800 tons. Af mange grunde vil mindre både (fra 40 til 100 tons) dog være mere formålstjenlige og tilstrækkelige for de grønlandske fiskere til søgående fiskeri. Når fremmede fiskere benytter større enheder, skyldes det væsentligst, at de driver fjernfiskeri, hvor skibenes lasteevne er afgørende for økonomien. Med anlæg i land vil grønlandske fiskere — på samme måde som det er tilfældet med hjemmefiskeri på Færøerne og i Norge — have den fordel at kunne nøjes med fartøjer, der blot er tilstrækkelig sødygtige til, at der med dem kan drives et stabilt fiskeri under de fremherskende vejrforhold.

For denne løsning taler også den usikkerhed, der altid vil ligge i fiskeforekomsterne, og som gør det nødvendigt, at investeringerne ikke strækkes ud over, hvad hensynet til befolkningen kræver.

Med disse forudsætninger er der samtidig lagt en vis ramme for dimensioneringen af nye anlæg, idet man ved et sådant begrænset program gennem de muligheder, der herved skabes for uddannelse og tilpasning, får et fornuftigt grundlag for en eventuel videre udbygning, afpasset efter, hvad der fremover måtte vise sig ønskeligt og fordelagtigt.

Til § 1.

Oversigt over industriprogrammet.

a) Jakobshavn.

Det påtænkte industrianlæg omfatter en rejehermetikfabrik samt et fryseri med dertil knyttede arbejdslokaler til forbehandling af hellefisk til frysning. Foruden apparaturet til hellefiskens behandling vil der i hellefiskafdelingen blive installeret maskineri og inventar for filetfabrikation.

Rejehermetikfabrikken er projekteret med en afdeling for hermetik af håndpillede rejer og en afdeling for hermetik af maskinpillede rejer. Rejehermetikfabrikkens kapacitet bliver ca. 1,5 mill. enheder (dåser eller glas) håndpillede og ca. 1 mill. enheder maskinpillede rejer pr. år.

Fryseriet er dimensioneret til en råvaremængde på 10 tons hellefisk pr. døgn (2 skift), og fryselageret er dimensioneret til 500 tons hellefisk (beregnet som hel, strubeskåret fisk).

Tilførslerne af hellefisk er erfaringsmæssigt størst om vinteren. Om sommeren vil hellefiskafdelingens og fryseriets kapacitet være for stor til den hellefiskindhandling, der kan påregnes. Der vil derfor om sommeren være plads til afvikling af en filetoproduktion ved siden af hellefiskproduktionen. Det er planen, at torsk, som indleveres, skal oparbejdes til frossen filet, og endvidere kan filetfabrikken aftage havkat og rødfisk.

Herudover er det hensigten at udnytte fryseanlæg og fryselager i rejeproduktionen.

b) Christianshåb.

Det planlagte industrianlæg omfatter en rejehermetikfabrik og et fryseri.

Når man i Christianshåb har planlagt en ny reje-fabrik, skyldes det dels, at den nuværende fabrik er indrettet midlertidigt i et pakhus, som ikke kan undværes i forsyningstjenesten, dels at dennes kapacitet er så lille, at man gennem fiskernes organisation har måttet foretage en rationering af leverancerne. Dette betyder, at man ikke nær har kunnet udnytte de rige rejeforekomster i Diskobugten.

I rejehermetikfabrikken er projekteret en afdeling for tilvirkning af rejehermetik af håndpillede rejer, d. v. s. rejehermetik af den hidtil producerede art, samt en afdeling for rejehermetik af maskinpillede rejer. Rejehermetikfabrikkens kapacitet bliver ca. 1,5 mill. enheder (dåser eller glas) af håndpillede rejer og ca. 1 mill. enheder af maskinpillede rejer.

Fryseriet — som først og fremmest er beregnet til frysning af de om vinteren tilførte hellefisk — omfatter et indfrysningsrum samt et fryselager, der får direkte tilknytning til det nu eksisterende fryse-